

ДЕРЖАВНА РЕГУЛЯТОРНА СЛУЖБА УКРАЇНИ

вул. Арсенальна, 9/11 м. Київ 01011

тел. (044) 254-56-73, факс 254-43-93
e-mail: inform@dkrp.gov.ua

Від _____ № _____
на № _____ від _____

Рішення № _____ від “ _____ ” _____ 2017 р. про відмову в погодженні проекту регуляторного акта

Державною регуляторною службою України (ДРС) відповідно до Закону України «Про засади державної регуляторної політики у сфері господарської діяльності» розглянуто проект Закону України «Про енергетичного омбудсмена» (далі – проект Закону), а також документи, що надані до нього листом Міністерства енергетики та вугільної промисловості України від 28.08.2017 № 01/32-6904.

За результатами розгляду проекту Закону та відповідного аналізу регуляторного впливу на відповідність вимогам статей 4, 5, 8 і 9 Закону України «Про засади державної регуляторної політики у сфері господарської діяльності»

встановлено:

проектом Закону пропонується визначити правовий статус енергетичного омбудсмена, його завдання, функції, напрями діяльності, принципи взаємовідносин з державою, державними органами, суб'єктами господарювання, що провадять діяльність у сферах енергетики та комунальних послуг та споживачами.

Однак, проект Закону не може бути погоджений у даній редакції з огляду на наступне.

За інформацією Міненерговугілля, метою розробки проекту є запровадження на законодавчому рівні інституту енергетичного омбудсмена в якості посередника, незалежної третьої особи, яка сприятиме посиленню ролі споживачів у відносинах з суб'єктами господарювання, що провадять діяльність у сферах енергетики та комунальних послуг, та забезпечить швидке і ефективне врегулювання спорів між споживачами та суб'єктами господарювання, що провадять діяльність у сферах енергетики та комунальних послуг. Однак, запропонований проект Закону викликає ряд зауважень.

Так, в статті 1 проекту Закону пропонується запровадити новий термін «енергетичний омбудсмен – посадова особа, статус, функції та повноваження якої визначені цим Законом», зміст якого не розкриває дане поняття у сферах енергетики та комунальних послуг, в результаті чого виникає його юридична

невизначеність. Цей термін потребує більш чіткого визначення, конкретизації загальних функцій, дій, ролі посадової особи у відповідних сферах.

В статті 2 проекту Закону зазначається, що правовою основою діяльності енергетичного омбудсмена є, зокрема, Конституція України. Втім в Основному Законі України відсутні норми, що регулюють діяльність інституту енергетичного омбудсмена.

Далі по тексту проекту Закону не зрозумілою є запропонована редакція пункту 6 частини першої, а саме: «порушення вимог щодо несумісності діяльності, визначених у частині третій статті 11 цього Закону.». Редакція частини третьої статті 11 цього Закону звучить таким чином: «3. З метою систематизації даних про одержання та рух заяв споживачів енергетичним омбудсменом створюється база даних таких звернень та скарг.». Отже, посилання на частину третю статті 11 проекту Закону є необґрунтованим, оскільки дана частина і взагалі стаття є іншою за тематикою по відношенню до вимог щодо несумісності діяльності енергетичного омбудсмена.

Аналогічна помилка і в частині першій статті 11 проекту Закону, де зазначено, що до 1 квітня енергетичний омбудсмен готує звіт, в якому відображаються відомості зазначені в пунктах 1-13 цієї частини. Проте частина перша статті 11 містить лише 7 пунктів.

В свою чергу частини 6 та 7 цієї ж статті 11 проекту Закону відображають додаткові повноваження центрального органу виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері нагляду (контролю) в галузі електроенергетики та теплопостачання за зверненням енергетичного омбудсмена. Доцільно внести зміни в закон, яким визначено статус та функції зазначеного органу державної влади, доповнивши відповідними повноваженнями.

Частина друга статті 12 проекту Закону передбачає повноваження енергетичного омбудсмена, які досить звужені та не розкривають мету його діяльності. Складається враження, що створюється структура, але задля яких цілей поки що невизначено. Вважаємо за необхідне розширити повноваження енергетичного омбудсмена, оскільки він повинен сприяти покращенню рівня захисту прав споживачів в енергетичній та комунальній сферах, та врегулюванню споживчих спорів в цих сферах.

Водночас, для забезпечення діяльності енергетичного омбудсмена утворюється секретаріат (стаття 14 проекту Закону). Відповідно розробником проекту Закону пропонується поширити на працівників секретаріату енергетичного омбудсмена дію Закону України «Про державну службу». Втім, зміст і характер виконуваної ними роботи не передбачає здійснення повноважень, безпосередньо пов'язаних з виконанням завдань і функцій, визначених частиною першою статті 1 Закону України «Про державну службу», а також роботи, що пов'язана із забезпеченням належних умов функціонування державного органу. Повноваження працівників секретаріату, які пропонуються розробником проекту Закону носять більше дорадчий характер, який притаманний патронатній службі міністерств, а це в свою чергу унеможливорює поширення вищезгаданого закону на цих працівників.

Слід звернути увагу на те, що стаття 76 Закону України «Про ринок електричної енергії» передбачає порядок розгляду скарг та вирішення спорів державним регулятором – НКРЕКП. Частина п'ята цієї статті вказує на те, що розгляд скарг побутових та малих непобутових споживачів на дії чи бездіяльність електропостачальників та операторів систем розподілу, вирішення спорів між ними здійснюються також енергетичним омбудсменом. Тобто, арбітром у відносинах споживачів з суб'єктами господарювання, що провадять діяльність у сферах енергетики та комунальних послуг, виступатимуть Регулятор та енергетичний омбудсмен, де на останнього покладається розгляд скарг побутових та малих непобутових споживачів. Проте, в проекті Закону про розгляд скарг енергетичним омбудсменом саме побутових та малих непобутових споживачів не згадується. Це свідчить про те, що енергетичним омбудсменом будуть дублюватися функції НКРЕКП. З метою правильного застосування норм проекту Закону та уникнення дублювання функцій, вважаємо за необхідне зазначити в проекті яких саме споживачів розглядатимуться скарги енергетичним омбудсменом.

Також, незрозумілою є редакція частини другої статті 16 проекту Закону, зокрема, мова йде про членів Ради енергетичного омбудсмена, про яких в даному проекті нічого не сказано.

Крім того, підпунктом другим пункту 1 статті 1 проекту Закону пропонується встановити, що метою діяльності енергетичного омбудсмена є забезпечення швидкого та ефективного врегулювання спорів між споживачами та суб'єктами господарювання, що проводять діяльність у сферах енергетики та комунальних послуг.

Проте, досягнення вказаної мети по відношенню до споживача можливо в окремих випадках поставити під сумнів, оскільки відповідно до пункту 1 статті 9 проекту Закону скаргу споживача енергетичний омбудсмен залишить без розгляду у випадку, зокрема, якщо споживачем подано скаргу до енергетичного омбудсмена без підтвердження факту звернення до суб'єкта господарювання не менш як за 30 днів до моменту звернення до енергетичного омбудсмена, *але не раніше одного року з моменту ознайомлення споживача з прийнятим суб'єктом господарювання рішенням.*

Зазначена норма не є однозначною для трактування, оскільки виникають певні питання: яке рішення суб'єкта господарювання мається на увазі; у випадку якщо це рішення щодо скарги споживача, яке в свою чергу не задовольнило останнього, то чому споживач має чекати рік щоб подати скаргу до енергетичного омбудсмена.

Окрім зазначеного, до проекту Закону наявні деякі загальні зауваження, зокрема по тексту спостерігаються редакційні помилки.

В доповнення зазначаємо, що з метою отримання можливості у повному обсязі оцінити, як безпосередньо проблему, так і ефективність запропонованого способу її вирішення, розробнику необхідно доопрацювати Аналіз регуляторного впливу до проекту Закону, привівши його у відповідність з вимогами Методики проведення аналізу впливу регуляторного акта, затвердженої постановою Кабінету Міністрів України від 11.03.2004 № 308

«Про затвердження методик проведення аналізу впливу та відстеження результативності регуляторного акта» зі змінами, внесеними постановою Кабінету Міністрів України від 16.12.2015 № 1151 (далі – Методика), зокрема, необхідно:

- описати механізм дії запропонованого регулювання з урахуванням основних бізнес-процесів, які потрібно буде забезпечити суб'єктам господарювання для реалізації його вимог (розробнику необхідно врахувати, що механізм реалізації регуляторного акта має бути безпосередньо пов'язаний із цілями та очікуваними результатами регуляторного акту, тобто яким чином будуть діяти норми проекту Закону та якою прогнозується ситуація після набрання регуляторним актом чинності);

- провести відповідні розрахунки, що дозволять виміряти вплив регулювання на суб'єктів господарювання та органи державної влади на виконання регулювання, та оцінити витрати, які вони понесуть внаслідок провадження регулювання.

Для проведення розрахунку витрат суб'єктів господарювання та органів державної влади на виконання регулювання та отримання коректних результатів ключовим є саме правильний та детальний розподіл регулювання на підпроцеси. Під розподілом на підпроцеси мається на увазі деталізація механізму дії регулювання з визначенням кожного етапу, який повинен пройти суб'єкт господарювання/орган влади, щоб виконати вимоги регулювання. Відсутність у розрахунках того чи іншого підпроцесу негативно позначається на його достовірності та ставить під сумнів результати, отримані в ході підготовки АРВ. З метою уникнення таких ситуацій розробник повинен деталізувати підпроцеси у додатках 2 та 4 під час проведення розрахунків.

Таким чином, розробку проекту Закону здійснено з порушенням принципів державної регуляторної політики адекватності, ефективності та збалансованості, визначених статтею 4 Закону України «Про засади державної регуляторної політики у сфері господарської діяльності», вимог статті 5 цього Закону в частині недопущення викладення положень регуляторного акта у спосіб, який є доступним та однозначним для розуміння особами, які повинні впроваджувати або виконувати його вимоги.

Ураховуючи зазначене, керуючись частиною четвертою статті 21 Закону України «Про засади державної регуляторної політики у сфері господарської діяльності», Державною регуляторною службою України

вирішено:

відмовити в погодженні проекту Закону України «Про енергетичного омбудсмена».

**В.о. Голови Державної
регуляторної служби України**

О. М. Мірошніченко